

MILÍ SENIORI,

Sú etapy života rozdelené do cyklu ako ročné obdobia, a vy ste práve v tom najkrajšom období – v jeseň života.

Vedzte, že jeseň je nádherná. Jeseň hrá mnohými farbami. Tie farby sú skúsenosti, ktoré sú vo Vašom prípade veľmi bohaté. Farbami môžu byť aj spomienky, ktorých máte veľa a spomínajte si len na tie krásne. Jeseň je rôznorodá, je pestrá. To jeseň prináša plody, odmení sa za prácu z jari a z leta, tak ako človek v pokročilejšom veku dostáva odmeny jeho doterajšieho života.

Naši milí oslávenci, nemajte slzy v očiach. Nie je na to dôvod. Vychovali ste Vaše deti, pripravili ste ich na život, ste im vzorom a príkladom pri výchove Vašich vnukov a vnučiek. Odovzdávali ste im ale aj nám veľa skúseností, múdrostí a hlavne ste pre nás príkladom pracovitosti, láskavosti, dobroty, štedrosti, ste pre nás studnice múdrosti.

Svoj život ste zasvätili rodine a práci, vychovali ste deti, postavili ste domy, zveľaďovali gazdovstvo, chodili ste do práce. Neskôr ste pomáhali svojim deťom postaviť sa na vlastné nohy, venujete sa svojim vnúčatám. Obdivujeme Vás a vážime si Vás. Vaše vrásky sú znakom skúseností, nie vždy bolo všetko ľahké vo Vašom živote, no Vy ste bojovali a dokázali prežiť aj bôle. Vaše vlasy zdobia šediny a my mladší máme pred nimi úctu. Úctu voči tomu, čo si prežili, ako ste sa popasovali so životnými nástrahami a nikdy sa nevzdali.

V tomto čase by sme sa stretli spoločne v kultúrnom dome a krátkym kultúrnym predstavením, ktoré by si pre Vás pripravili Vaše vnúčence, oslávili mesiac úcty k starším. Žiaľ, nachádzame sa v núdzovom stave a nie je Vám dopriate stretnutie s rovesníkmi. Dúfam, že budúci rok sa spoločne stretneme a budeme na toto nepriaznivé obdobie už len spomínať.

Prajem Vám veľa zdravia, porozumenia, trpezlivosti a ešte veľa rokov prežitých s nami.

Mgr. Jana Šimová, starostka obce

SYMFÓNIA JESENE

Aj počas prvého jesenného mesiaca je možné v zátišiach prírody obdivovať mnoho pekných javov. Prefarbovanie listov stromov patrí k úchvatným chemicko-vizuálnym úkazom v lesných zákutiach obzvlášť počas septembra a októbra. Listnaté stromy sa naličia a nahodia do sviatočných pitoreskných šiat najrozmanitejších strihov a vzoriek. Príroda, táto režisérka, scenáristka, scénografka a dramaturgička v jednej osobe, môže slávnostne odštartovať svetoznámy jesenný karneval stromov na pódiu karpatského listnatého lesa. Vypukne veľkolepým oči oslepujúcim ohňostrojom, ktorý jedno septembrové ráno na jej povel odpáli jesenné slniečko–zlatoviečko jediným pableskom lúča na červenkastých plodoch kaliny, obklopených hrdzavkastými listami v pozadí s azúrovým nebom. V jemnom vánku trasúce sa listy osiky sfarbené do zlatistého odtieňa sa v odleskoch jesenného slniečka–zlatoviečka blyštia ako pravé zlaté drahokamy. Táto krásliaca bižutéria v podobe jagavých zlatých náušnic týmto stromom v jeseň neobvyčajne sluší. Biele kmene briez, ktoré ihravý jesenný vetrík už vyzlie-

kol z farbistých šiat, len na vrcholčekoch im akoby pre okrasu ponechal kužeľovité čiapočky zo svetivého lístia, rastúce na hrebienku na pozadí tmavomodrých nebies, stoja rovno ako sviatočné oltárne sviece v Božom chráme prírody blikajúce oslnivými žltlooranžovými plamienkami...

Suché lístie, ktorým býva pozdná jeseň vystlané javisko lesnej scény, tancuje, ako vietor písku. Keď jesennú víchricu pochyť

tanečný ošiaľ, pojme do kola tanečníkov a tanečnice z listia a vykrúca sa s nimi v pôvabnom rytme vírov pomedzi bukových, jaseňových a javorových velikánov. Veľkolepý tanečný bál ako v čarokrásnej rozprávke víchrice s listím trvá do neskorých nočných hodín, pokiaľ sa táto milovníčka tanca z tanečného maratónu načisto neunaví a neodkváčne.

V kvitnutí kvietkov počas vegetačného obdobia panuje úžasný poriadok a harmónia. Každá kvetinka má vymedzený svoj časopriestor a vedno s ostatnými vytvára v danom priesečníku času a priestoru geniálnu symfóniu kvetinového spoločenstva.

Fialovkastý šafran zakvitol medzi prvými na scéne kvetinovej siene prírody a jesienka obyčajná, ktorá akoby tomuto jarnému kvetu z oka vypadla, je tak trochu symbolicky poslednou kvitnúcou ratolesťou v zátišiach našej prírody. Lúky a stráneňou v septembri zakvitnú a fialovej sa rovnako ako na jar od šafranu, ibaže hrdzavosivá tráva namiesto sviežej zelenej jarnej, zrána niekedy postriebrená už aj inováťou, prezrádza, že je tu už prvý jesenný mesiac. Aby lúčne stráne nevyzerali počas jesene príliš všedne, popri jesienke ich okrášlia aj tmavomodré kvietky horca brvitého, ktoré odolajú aj prvým jesenným prízemným mrazíkom.

Živočíchy majú zasa presne vymedzenú scénu, kde majú účinkovať, obdobie, kedy majú byť aktívne a kedy sa majú uložiť na spánok. Vtáky majú predurčené miesto života a Stvoriteľom majú presne „naprogramovaný“ ročný i denný režim života. Sťahovavé operence, ktoré v jeseni opúšťajú svoje domovy u nás, odlietajú do svojich Bohom predpísaných dovolenkových destinácií v časovom slede podľa presne stanoveného odletového poriadku. Podobne na jar pri návrate do svojich rodísk sa zasa pridržujú termínov, ktoré im Stvoriteľ určil v kalendári návratov. V genetickej informácii má každý sťahovavý operenec zapísané údaje aj o presnej trase presunu medzi hniezdiskom a zimoviskom. Letový poriadok a linky, ktoré dobrotný Boh zaviedol do migrácie operencov, umožňujú miliónom týchto nebeských stvorení presúvať sa medzi svojetou a cudzinou bez vážnych kolízií, ktoré by nastali, keby si letúne lietali, kedy chceli a kade chceli. Počas migrácie panuje v krdľoch sťahovavých operencov neobyčajný súlad.

Čím ďalej od svojho rodiska vtáky „dovolenkujú“, tým skôr sa vydávajú na migráciu a tým dlhšie im trvá let. A tak už v auguste opúšťajú svoje rodiská v našich lesoch kolibkáriky sykavé, mucháriky bielokrké, vlhy hájové. Počiatkom septembra sa z miest a dedín začnú „vytrácať“ lastovičky domové a belorítky domové.

Najďalej z európskych sťahovavých operencov sa odlietajú „rekreovať“ dážďovníky tmavé, a to až na južný cíp Afriky a na Madagaskar... Tieto vtáky sú zvláštne tým, že keď opustia svoje hniezdiská u nás v Európe v priebehu augusta, potom až do návratu späť v máji strávia celé obdobie (9 mesiacov) v povetrí! Dážďovníky počas svojho života nalietajú vyše päť miliónov kilometrov.

Počas septembra a októbra svoje hniezdiská u nás opúšťajú podľa presne stanoveného itinerára v kalendári odletov ďalšie sťahovavé vtáky. Migrácia operencov pokračuje až do konca novembra. „Na sv. Katarínu (25. novembra) aj posledné sťahovavé vtáčiky opúšťajú domovinu...“ hovorievali naši predkovia na Liptove. Tento zaujímavý poznatok našich predkov má naozaj svoju platnosť v kalendári prírody, lebo do konca novembra obyčajne aj tie „najotužilejšie“ sťahovavé vtáky opustia svoje rodiská u nás a poberú sa zimovať do južnejších teplejších oblastí starého kontinentu. Drozdy plavé a trskotavé, labtušky lesné a lúčne, červienky obyčajné či vrchárky modré strávia zimné mesiace v oblastiach okolo Stredozemného mora. Medzi poslednými budú nasledovať tak svojich operených „predletcov“, ktorí sa odobrali od svojich hniezdisk podstatne včasnšie, keďže títo „zimomravejší“ migranti sa sťahujú až na Africký kontinent.

Niekoľko desiatok vtáčích druhov však zostáva „dovolenkovať“ vo svojich rodiskách u nás. K takýmto otužilcom patria napríklad sýkorky, ďatle, kôrovníky, brhlíky, stehlíky, glezgy. Vo svojich hniezdiskách počas celého roka žijú aj orly skalné, jastraby lesné a krahulce, krkavce čierne, hlucháne hôrne, tetrapy holniaky, jariabky lesné, jarabice poľné, bažanty obyčajné... O „zimnej rekreácii“ možno v prípade stálych vtákov len ťažko hovoriť. Je to skôr každodenný boj o holé prežitie, a tak mortalita počas zimy je najmä u drobných vtákov veľmi vysoká.

Doc. Ing. Miroslav Saniga, CSc

REVÚCKI OUTDOORISTI SPOD ČIERNEHO KAMEŇ A V BULHARSKÝCH HORÁCH?!

PRECHOD POHORÍ RILA A PIRIN

Písal sa ešte rok 2019, kedy sme sa v rámci našich zahraničných aktivít zhodli, že vynecháme pravidelnú návštevu najznámejšieho horstva Európy – Álp a svoju pozornosť nasmerujeme na Bulharsko. Asi väčšina z nás si v súvislosti s Bulharskom predstaví dovolenku pri Čiernom mori, a preto spojitost Bulharsko a hory na nás zapôsobila celkom exoticky. Po zvážení niekoľkých možností ako sa dopraviť k najznámejším a najvyšším pohoriam Bulharska sme sa nakoniec obrátili na cestovnú kanceláriu Mundo z Českej republiky. Darmo naši bratia Česi to majú

ohľadne cestovania celkom dobre „prozkoumané“. A veru nebolo to vôbec zlé rozhodnutie, ale k tomu sa ešte v závere vrátim. Termín výletu bol cestovnou kanceláriou stanovený od 9.8.2019 do 18.8.2019. Tomuto termínu sme prispôbili dovolenky, voľná a z ničoho nič sme už čakali v Bratislave na čerpacom stanici v zložení Janči Túry, Gabika Túryová, Tónko Túry, Laci Jurčina, Janči Madliak, Veronika Praženicová, Tomáš Baštigál na našich spoluvýletníkov z Česka. Po vcelku pohodovom nalodení do autobusu a postupnom zoznámení s účastníkmi zájazdu sme sa z Bratislavy vydali po trase Maďarsko a Srbsko do cieľovej stanice Bulharsko. K Bulharsku vám môžem v krátkosti uviesť, že oficiálne má názov Bulharská republika, hlavné mesto je Sofia, počet obyvateľov Bulharska je 7 miliónov. Majoritu obyvateľstva 85 % tvoria Bulhari, 8,8 % tvoria Turci, 4,9 % tvoria Rómovia (neoficiálne 10 %) a zvyšnú minoritu obyvateľstva dopĺňajú Rusi, Arméni, Gréci, Židia a pod. V krajine prevláda pravoslávne kresťanstvo ako tradičné bulharské náboženstvo, taktiež je tam v menšom aj islam, rímski katolíci, protestanti a židia. Po príchode do našej cieľovej krajiny, sme sa zastavili v hlavnom meste Bulharska, aby sme si ešte pred niekoľkodňovým pobytom na hrebeňoch hôr doplnili zásoby. Sofia je na naše pomery naozaj veľkomesto s oficiálnym počtom obyvateľov 1,3 milióna, ale neoficiálne je tam spolu s ta-

kzvanými cezpoľnými až 2 milióny obyvateľov. Po krátkej zastávke v Sofii sme sa vydali do známeho bulharského lyžiarskeho strediska Borovec. Tu sme zahájili náš prechod najväčšieho bulharského pohoria Rila. Lanovkou sme sa vyviezli na chatu Jastrebac (2369m), odtiaľ sme už prešli pešo ku chate Musala (2389m). Na chate Musala sme prenocovali a na druhý deň sme vystúpili na najvyšší vrchol Bulharska s rovnakým názvom ako chata, kde sme prespali, čiže Musala (2925m). Po zdolaní najvyššieho vrcholu sme pokračovali cez ďalšie vrcholy hlavného hrebeňa pohoria Rila na chatu Grnčar (2187m). Chata Grnčar v nás zanechala nezmazateľnú stopu, nakoľko na chate ako keby sa zastavil čas! A to doslova! Chata bola síce v prevádzke, ale od doby kedy ju postavili (tento údaj sa mi nepodarilo zistiť) sa tu nič nezmenilo a asi ani nič neopravilo, čiže sme mali pocit, že každú chvíľu na nás niečo spadne. A tie

postele. V podstate to bolo pletené kovové sito a na ňom starý, roztrhaný, flakatý matrac. Dlhو sme predychávali či na tom budeme spať, ale únava nás donútila. V podstate v podobnom štýle sa niesli aj ostatné chaty, v ktorých sme postupne prespali, ale „chvála pánu“ už to bolo vždy o kúsok lepšie. Skrátka Grnčar bol topka! Ale aspoň tu bolo jazero, kde sme sa

mohli vykúpať, a ktoré pripomínalo naše tatranské plesá. Tento komfort v podaní kúpania v jazerách sme si v podstate mohli dopriať pri každej chate kde sme spali, akurát sme nemohli používať žiadnu kozmetiku, aby sme nenarušili krehkú rovnováhu biotopov v jazerách. Nasledujúci deň sme sa vydali z chaty Grnčar popri vrcholoch Kovač a Čeremna až na horu Kanarata (2691m) a odtiaľ sme zostúpili na Ribne ezera. Nebojte, nie je tam chyba, skrátka v Bulharsku sa Ribne píše s mäkkým „i“. Tu sme prespali v chate, ktorej názov si už nepamätám, ale bola asi o štvrt pomyseľnej hviezdičky lepšia ako chata Grnčar. Napriek tomu si jeden člen z našej revúckej družiny radšej doprial odpočinok v stane, no iba zainteresovaní vedia čo bol skutočný dôvod jeho konania (však Tónko). Po trochu lepšej noci sme nasledujúci deň pokračovali popri Smradlavom ezere do údolia Rilskej rieky k Rílskému monastýru. Jedná sa o najväčší a najzachovalejší pravoslávny kláštor Bulharska, zapísaný v zozname UNESCO. Svätec Ivan Rílský založil v 10. storočí kolóniu pútnikov v horskom údolí Rílskej rieky a asi 3 km od pôvodného sídla kolónie bol v roku 1335

postavený Rílsky monastýr. Samozrejme, že sme ho navštívili, teda aspoň väčšina z nás. Tento kláštor je známy aj tým, že je najposvätejším miestom pre tunajších pravoslávnych veriacich a v podstate tam chodia húfne aj pravoslávni veriaci z celého sveta najmä z Ruska. Tento deň sme teda zakončili trochu historicky a následne sme sa presunuli do mestečka Melnik, ktoré je vzdialené od Gréckych hraníc iba 20 km. Pred 100 rokmi v Melniku žilo asi 20.000 ľudí, v súčasnosti tu žije asi 400 stálych obyvateľov, čo robí z Melniku najmenšie mesto Bulharska. Samozrejme v čase turistickej sezóny sa počet obyvateľov radikálne znásobuje. Mesto Melnik svoju slávu získalo hlavne produkciou kvalitného, tmavého, ťažkého, červeného vína. Tieto vína sa v Melniku vyrábajú od stredoveku a vyvážali sa do veľa miest vo svete, vrátane bohatých Benátok. V Melniku sme strávili dva dni v trojhviezdič-

kovom hoteli, čo bola veľkorysá odmena po predošlých nociach strávených v horských chatách. Musím priznať, že víno, ktorým je Melnik preslávený, nie je skutočne nič dlžné svojej povesti! A aj keď my nie sme čistokrvní vínkari, tak sme si ho užívali s chuťou a plnými dúškami, veď to poznáte. Neobišli sme ani legendárnu vínnu pivnicu vytesanú do skaly u najznámejšieho

Melnickeho vinára pána Šestáka, ktorý ma na ruke šesť prstov. Kto neverí, musí sa ísť presvedčiť osobne. Okrem vína však na nás zanechalo dojem aj samotné mesto a jeho typická architektúra. Podľa môjho názoru to bolo asi najkrajšie mesto v Bulharsku, ale videl som ich len pár, takže asi taká objektivita môjho pohľadu. V Melniku sme ešte vystúpili aj na pieskovcové Melnicke pyramídy, ktoré sú tiež pre mesto charakteristické. Jedná sa o prírodné pieskovcové útvary, ktoré boli tvarované vplyvom vody a vetra. Po dvoch dňoch strávených v Melniku sme pokračovali v ceste na pohorie Pirin. Opäť sme putovanie pohorím začali na lanovke pri chate Goce Delčev, ale táto lanovka bola pre Bulharsko taká príznačná. Aby ste mohli nasadnúť, tak vám museli sedačku pridržať dvaja statní chlapi a Vy ste museli rýchlo naskočiť. To isté sa dialo na prestupnej stanici a rovnako aj na konečnej stanici, kde Vás opäť dvaja chlapi pridržali a Vy ste museli aj s ruksakom rýchlo vyskakovať. Automatizácia v plnom prevedení! Pri týchto manévroch ste si veru nemohli dovoliť zaváhať! Konečná stanica lanovky bola pri chate Bezdog (2240m), a odtiaľto sme vyrazili už

peši k Popovu ezeru (2234m, najvyššie a najhlbšie jazero v pohorí Pirin), ďalej pokračovali na Železné vrata až ku chate u Temného jazera (Tevnozero 2511m). Tu sme opäť prenocovali a na druhý deň pokračovali po zvlhnom hrebení pohoria Pirin (podľa mytológie sídlo boha Peruna) ku chate Banderica (1810m). Po ubytovaní a prenocovaní na chate Banderica sme zahájili výstup na Vichren (2914), najvyšší vrch Pirinu, ktorý má tvar pyramídy. Prevýšenie 1104 metrov dalo po niekoľkodňovej vysokohorskej turistike našim unaveným nohám celkom zabráť. Následne zostup k pristavenému autobusu, ktorým sme sa vydali na nočný tranzit späť na Slovensko. No a čo som ešte zabudol spomenúť? Musím povedať, že Bulharsko je krajina s naozaj krásnou prírodou a krásnymi horami, ktoré sú nám tak srdcu blízke. Ich pohoria Rila a Pirin sú rozlohou väčšie ako naše Tatry a o niekoľko sto metrov aj vyššie. Ich charakter by som prirovnal asi k našim Západným Tatrám. Bulharsko zrejme väčšina z vás pozná ako destináciu na oddych pri mori, ak však niekto uvažuje o jeho návšteve vnútrozemia a hlavne jeho horstva, tak to vám môžem len vrelo odporučiť. Určite vyskúšajte ich tradičnú kuchyňu na horských

chatách alebo v reštauráciách. Ceny sú priaznivejšie ako u nás a charakter ich jedál je zmes balkánskych krajín, ovplyvnený Gréckou a Tureckou kuchyňou. Takže delikatesy. K nápojom poviem asi toľko, že ich pivo je skôr z núdze cnosť, ale to víiiiiíno, to naozaj stojí zato! No a ešte k tomu čo som načrtol už na začiatku tohto článku. Cestovali sme spolu s Českou výpravou, takže sme boli taká minorita v českej majorite. Vôbec sme to však nepociťovali. Boli to naozaj pohodoví ľudia, rovnako ako my bažiaci po dobrodružstvách a spoznávaní nových kútov sveta. Jediné čo nevedeli na nás Revúčanoch pochopiť bolo to, ako dokážeme do neskorých hodín dopĺňať stratené tekutiny a na druhý deň určovať tempo celej výpravy! Hold asi sme cez rok poctivo trénovali na rozdiel od nich. Ale za tých 10 dní sme si s nimi vybudovali naozaj dobrý vzťah o čom svedčí aj to, že keď sa s nami v Bratislave lúčili, tak nám kýval celý autobus. Dokonca jeden z nich nás už bol pozrieť aj v Liptovských Revúdoch. Myslím si, že na nás dlho nezabudnú a spomínajú na nás v dobrom, rovnako tak ako my spomíname na nich.

Tomáš Baštigál

CYRILO-METODSKÝ TURNAJ – STAROSTOVSKÝ TURNAJ

V sobotu 18.07.2020 sa na ihrisku za Mokradov uskutočnil ďalší vydarený ročník Cyrilo-metodského turnaja medzi obcami Liptovské Revúce, Liptovská Lúžna a Biely Potok. Tento turnaj založil približne pred 14 rokmi bývalý starosta Liptovských Revúc Bc. Ján Borovský, spolu s ďalšími starostami Revúckej doliny. Prednedávnom sa zúčastnila turnaja aj Liptovská Osada, ktorá už nemá aktívne žiadne futbalové mužstvo. Žiaľ nášmu turnaju nepriala počasie a takmer celý deň pršalo a to

ovplyvnilo aj účasť divákov na turnaji. Úvodný zápas proti sebe odohral domáci tím, proti mužstvu Biely Potok v ktorom vyhral Biely Potok 4 : 2, za domácich dali góly A. Praženica a T. Haríň. Po 1. zápase nasledoval súboj najmenších futbalistov, kde si sily zmerali žiaci, domáci a žiaci Liptovskej Lúžnej, kde hostia vyhrali. Po tomto súboji slávnostne otvorila turnaj domáca pani starostka Mgr. Jana Šimová. V 2. západe mužov si zmerali sily futbalisti Liptovskej Lúžnej a Bieleho Potoka, kde bolo vidno, že futbalisti Bieleho Potoka odišli kondične a prehrali 0 : 10 no rozdiel v skóre mohol byť aj vyšší.

Posledný zápas turnaja odohrali medzi sebou domáci futbalisti a neskorší víťaz Liptovská Lúžna, ktorá vyhrala zápas 2 : 0, na 2. mieste skončil Biely Potok s 1. výhrou a skóre 4 : 12. Na 3. mieste domáci futbalisti individuálne ocenenia si odniesli: Najlepší útočník T. Nosák (Liptovská Lúžna) najlepší brankár M. Fábry (Liptovské Revúce) najlepší hráč K. Macko (Biely Potok)

Na záver slávnostného vyhlásenia turnaja boli ocenené osobnosti revúckeho futbalu boli odmenené osobnosti revúckeho futbalu? Bývalí hráči T. Piliar, J. Jacko a bývalí tréneri: J. Valko a I. Danček. Po skončení turnaja bolo pre hostí pripravené občerstvenie, Pri hudbe o rok sa turnaj uskutoční Bielom Potoku. Vedenie TJ Tatran Ďakuje dobrovoľníkom pri zorganizovaní vydareného turnaja.

Michal Saniga

ČO NOVÉHO V NAŠEJ ŠKOLE

Druhý polrok v našej škole začal po polročných prázdninách tradične. Tak to bolo do 16. marca, kedy školskú bránu na dva týždne zatvorila pandémia spôsobená koronavírusom. To ešte nikto netušil, že sa to predĺži takmer do konca školského roka.

Prešli sme na dištančné vzdelávanie cez edupage v kombinácii s rôznymi komunikačnými prostriedkami. Vypomohla i staršia školská technika. Bolo to obdobie náročné pre žiakov, učiteľov i rodičov, ale prinieslo veľa nových skúseností. Nutnosť pracovať na zadaných úlohách pochopila väčšina žiakov, no boli aj takí, ktorí si mysleli, že sú prázdniny. Pani učiteľky však prácu žiakov zodpovedne kontrolovali, a tak sme školský rok mohli ukončiť konštatovaním, že všetci žiaci postúpia do vyššieho ročníka a svoju prácu budú mať zhodnotenú na vysvedčení.

Pochvalu RŠ si zaslúžili žiačky Tereška Kurillová a Ingrid Kurillová, ktoré i počas pandémie úspešne reprezentovali našu

školu zapojením sa do súťaží, ako i všetci tí žiaci, ktorí sa snažili a plnili si svoje povinnosti, najmä prváci s pani učiteľkou, ktorí bravúrne zvládli najťažší ročník. Pochváliť je potrebné i škôlkarov za ich disciplinovanosť.

Darčekom a priáním len samých úspechov sme sa 30. júna rozlúčili s deviatkami a dvomi ôsmakmi, ktorí vstupujú do stredoškolského života. Na návrh pedagogickej rady ocenenie školy získala žiačka deviateho ročníka Nelka Janigová, ktorá počas celého štúdia dosahovala veľmi dobré výsledky a úspešne reprezentovala školu v desiatkach súťaží.

V júni tiež za prítomnosti zástupcov Školského úradu Žiliny a Štátnej školskej inšpekcie prebehlo výberové konanie na funkciu riaditeľa školy, na základe ktorého vo funkcii riaditeľky školy naďalej zostáva Mgr. Dana Fričová.

Školský rok 2019/2020 sme úspešne ukončili, a to i vďaka Občianskemu združeniu ZRPŠ pri ZŠ s MŠ Liptovské Revúce pod vedením Mgr. Mirky Janekovej, nášmu zriaďovateľovi – obci, pod vedením pani starostky Mgr. Janky Šimovej, členom Rady školy a tiež rodičom, ktorí počas pandémie horlivo suplovali povolanie učiteľa.

vedenie školy ZŠ s MŠ Liptovské Revúce

SLÁVNOSTNÉ UVÍTANIE PRVÁKOV A ŽIAKOV NAŠEJ ŠKOLY

V tomto školskom roku sme po prvý krát vítali našich prváčikov na školskom dvore.

Drozdíková Nela
Gazdarica Oliver
Kandová Tereška
Kmeťko Nikolas
Králíková Michaela
Kutajová Michaela
Kutajová Veronika
Lazíková Sofia
Lupták Adam
Mačuš Filip
Mrvová Liliana
Piliar Boris
Praženicová Eva
Cais Matias

Zeláme všetkým žiakom našej školy veľa úspechov v škole, aby boli usilovní a mali radosť z novo nadobudnutých vedomostí. Pani učiteľkám a rodičom zase veľa trpezlivosti pri poznávaní, objavovaní nepoznaného.

zamestnanci Obecného úradu

Septembrová pesnička

*Klopi, klopi brána,
otváraj sa zrána,
idú deti ako smeti,
do školičky každé letí.*

*Klopi, klopi brána,
otváraj sa zrána.
Klopi, klopi brána,
otváraj sa zrána,
idú žiaci k svojej práci,
čítať, písať, nech sa páči.*

Krista Bendová

V LIPTOVSKÝCH REVÚCACH SA PRACUJE AKO V MRAVENISKU

V každej z troch častí Liptovských Revúc sa niečo rekonštruje, obnovuje, stavia. Celkovo to v obci vyzerá ako v mravenisku. V Strednej Revúcej stavební robotníci naplno pracujú na zateplovaní kultúrneho domu a obecného úradu, vo Vyšnej iná firma robí na rekonštrukcii hasičskej zbrojnice. Začiatkom roku sa niečo podobné stihlo urobiť v Nižnej Revúcej, tu je už hasičská zbrojnica priam vo vzorovom stave. Pribudli nové autobusové zastávky, upravené verejné priestranstvá, pripravujú sa stavebné povolenia pre nové rodinné domy v areáli základnej školy.

Zo začiatku jari všetko stagnovalo kvôli opatreniam spojeným so šírením vírusu COVID – 19. Od marca sme sa venovali len najzákladnejším činnostiam, ako je zabezpečovanie potravín pre ľudí v karanténe, nakúpili sme látky ešte pred uzavretím obchodov, aby sme dokázali našťiť rúška a našim seniorom ich potom aj distribuovať. Po zverejnení informácie o krátení podielových daní a teda postupnom znižovaní príjmov obce z tohto zdroja, sme nabehli na šetriaci režim. Obmedzili sme všetky aktivity, ktoré sme v tomto období mali naplánované.

Dotácia 280 tisíc eur na kultúrny dom a obecný úrad

Vzhľadom k tomu, že sme už v predchádzajúcom období cez SIEA (Slovenskú inovačnú energetickú agentúru pôsobiacu v rámci ministerstva životného prostredia) získali nenávratné finančné prostriedky (NFP) na projekt Zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu a kultúrneho domu v celkovej výške 280 tisíc eur, sme museli začať v tomto roku práce realizovať. Celkové oprávnené výdavky na realizáciu aktivít projektu predstavujú sumu 296 197,89 eur. Poskytovateľ, teda SIEA, poskytne maximálnu výšku 281 388 eur na realizáciu stavebnej činnosti.

Stavbu treba do novembra stihnúť

Tieto peniaze musíme operatívne prestavať a minúť do 31. októbra tohto roku, aj keď sme stavbu zhotoviteľovi odovzdali až v polovici augusta. Prechádzali tomu kontroly verejného obstarávania, kontroly verejného obstarávania na zhotoviteľa, na podporné práce ako stavebný dozor, externý manažment. Riadiaci orgán kontroluje všetky profesie, ktoré sú zahrnuté do platieb z nenávratných finančných prostriedkov. Stavbu sme teda odovzdali prvý augustový týždeň, od tohto dňa sme začali realizovať stavebné práce. Výmenu výplní stavebných otvorov – okenných aj dverových. Obvodové plášte budovy zateplujeme 20 cm hrubým polystyrénom, aby neboli tepelné úniky, musíme vymeniť aj dvere a okná, ktoré už boli realizované. Keď sa ma niekto pýta, prečo stále vymieňame

dvere, musím argumentovať, že predtým použité nespĺňali normy na zateplenie verejných budov, ktoré vyžaduje garant udelenia NFP – SIEA. Tým pádom by sme pri záverečnej kontrole realizácie diela neprešli a už investované prostriedky by nám neboli preplatené.

Okrem zateplenia plášťa a výmeny dvier a okien sa v rámci projektu vymieňa strecha, realizuje sa kompletná výmena elektroinštalácie v kultúrnom dome. Čiže miesto pôvodných hliníkových elektrických káblov dávame medené vedenia. Pôvodné rozvody išli do dvoch elektrických rozvodných skríň, teraz ich dávame do piatich, aby sa decentralizovalo a aby sme mali lepší prehľad, kde ktoré ističe sú umiestnené. Samostatné nastavenie bude pre kuchyňu, zvlášť kultúrny dom a zvlášť obecný úrad. Takisto je nastavené vykurovanie, súčasťou projektu je tiež výmena palivovej základne, kotla, rozvodov a radiátorov.

Celkove musíme vymeniť 9 okien a hlavné vchodové dvere. Vymeniť sa strešná krytina, na strechu nám montujú 10 fotovoltanických článkov, ktoré budú do systému dodávať elektrickú energiu. Čiže si do roka budeme vedieť sami vyrobiť odhadom okolo 3,5 MWh energie z fotovoltanických článkov.

Takže v celom objekte sa robí, všetko máme rozobraté, operatívne sa s úradníkmi sťahujeme z jednej kancelárie do druhej, lebo čas nás nepustí. Nič nám iné neostáva, len vydržať tieto tri mesiace, aby sme stavbu úspešne zrealizovali a popri tom v úrade aj normálne vybavovali občanov.

Trampoty s verejným obstarávaním na stavebné práce

Žiadosť na projekt Zníženie energetickej náročnosti kultúrneho domu a obecného úradu sme podávali v roku 2017. Aj keď rozhodnutie o pridelení nenávratných finančných prostriedkov sme dostali už v októbri 2018, zhotoviteľa sme vysúťažili vo verejnom obstarávaní a v máji 2019 sme už mali realizovať dielo, stala sa nám nemilá vec. Zhotoviteľ odstúpil pre insolventnosť od zmluvy, takže sme museli podstúpiť ďalšie obstarávanie. Keďže nám to na prvý pokus neprešlo, požiadali sme o opätovnú možnosť vyhlásiť verejnú súťaž na zhotoviteľa diela. Najskôr sme sa dopytovali na riadiacom orgáne, či môžeme osloviť druhú firmu v poradí vo verejnom obstarávaní, alebo ho robiť nanovo. Dostali sme inštrukcie, že musíme robiť obstarávanie nanovo. Tak nové trvalo ďalší rok. Začali sme v septembri 2019, vysúťaženého zhotoviteľa sme mali koncom marca 2020, prišli tam odvolávačky zúčastnených firiem. Čiže táto tortúra s ďalším obstarávaním nám trvala rok a pol. Tak to na Slovensku „fungujú“ eurofondy a s nimi spojené výberové konania. Dva a pol roka sme sa od podania projektu ňatáhali, aby sme sa dopracovali k možnosti realizácie.

Obnovujú sa aj interiéry budov

Okrem prác, ktoré budú preplatené cez eurofondy, poslanci na obecnom zastupiteľstve rozhodli, že je potrebné urobiť aj menšiu rekonštrukciu interiérového vybavenia a doladenia vnútorných priestorov. Z vlastných zdrojov obce si budeme platiť výmenu akustického stropu v sále KD, urobíme zmenu rozmiestnenia kancelárií. Vytvárame dve nové kancelárie, aby mali kolegyne samostatné nerušené priestory a mohli občanov vybavovať aj v súlade s platnou legislatívou o ochrane osobných údajov. Vytvorila sa tri nezávislé kancelárie. Rekonštruujeme celú kuchyňu, nový dizajn dostane aj drevená podlaha v sále kultúrneho domu.

Rekonštrukcia kultúrneho domu nám dáva zabráť aj z dôvodu zladenia sa s prebiehajúcimi naplánovanými svadbami. Ľudia ich mali objednané aj dva roky, takže sme nemohli zabrzdiť slávnostné chvíle mladomanželom tak, že im zrušíme sálu. Nespravili sme to, ale pekne všetko musíme koordinovať. Keď vysekáme jednu časť omietky, zaplátame ryhy, zastierkujeme, vymalujeme a ide ďalšia

svadba. Je to naozaj náročné vôbec rekonštruovať za plnej prevádzky. Teraz v sobotu 12.09. máme tretiu svadbu v poradí. Potom príde interval 14 dní bez obsadenia sály, vtedy chceme urobiť ešte najpotrebnejšie práce.

Dotácie na hasičské zbrojnice padajú na úrodnú pôdu

Ďalšie nenávratné finančné prostriedky, ktoré máme zazmluvnené a je potrebné ich minúť, sú určené na Rekonštrukciu hasičskej zbrojnice vo Vyšnej Revúcej. Stali sme sa úspešnými žiadateľmi aj v ďalšom kole rozdeľovania dotácií z Ministerstva vnútra. V prvej dotácii sme získali dotáciu 30 tisíc eur, za čo sme si opravovali hasičskú zbrojnicu v Nižnej Revúcej. Tam bola rekonštrukcia realizovaná minulý rok, odovzdávali sme ju do užívania v prítomnosti štátneho tajomníka MV SR Ing. Rudolfa Urboviča.

Z vlastných finančných prostriedkov sme v hasičskej zbrojnici v Nižnej v zimnom období zainvestovali do interiérov, kompletne sme prerobili spoločenskú miestnosť, kde sme pokládali nové podlahy, vystierkovali steny, miestnosti dostali moderný dizajn, zrekonštruovala sa celá kuchyňa. Je to tu hotové, budova je v poriadku, spoločenská časť pripravená pre organizovanie rôznych schôdz aj spoločenských akcií.

Nakoľko sme 25. októbra 2019 dostali aj novú hasičskú Tatru 815 a bolo ju treba uložiť, žiadali sme o dotáciu na hasičskú zbrojnicu vo Vyšnej Revúcej. Projekt sa týkal zateplenia budovy a výmeny vchodových dverí, aby sme mohli garážovať zverenú techniku. Žiadali sme 30 tisíc, dostali sme nakoniec necelých 12 tisíc, ale aj to sme vďační. Vymenili sme teda vchodové vráta a opravili strechu, ktorej časť už bola v havarijnom stave. Je to síce budova z 90. rokov, ale ako krytinu na strechu vtedy použili kanadský šindel, odliepal sa a súčasne pretekal. Našťastie sme to zachytili, nemali sme ešte poškodenú strechu ani krov. Urobili sme teraz strechu s plechovou krytinou, momentálne sa naťahuje nová vonkajšia omietka, urobí sa strieška nad schodisko a opraví sa schody do budovy. Myslím, že zbrojnica vo Vyšnej Revúcej by mohla byť po stavebnej stránke v poriadku ďalších 40 rokov. Je to ďalšia budova, ktorá je v zahrnutá v obecnom pláne do rekonštrukcií a postupne ju ešte doladíme. Rekonštrukciou prešli sociálne zariadenia v spodnej časti budovy a aj kancelária pre vedenie Dobrovoľného hasičského zboru. Čo by sme ešte radi dorobili v hasičskej zbrojnici na Vyšnej, kuchyňa, sociálne zariadenie na poschodí a vylepšiť priestory spoločenskej miestnosti. A takto ju dostať do rovnocennej úrovne ako je to teraz v Nižnej. To je teda informácia o najväčších tohoročných investíciách.

Priehľadné zastávky nelákajú na seansy

Operatívne sme riešili bežné údržby. Podarilo sa nám postaviť dve nové autobusové zastávky. Pred budovou bytového domu v Pilnej. Museli sme odstrániť pôvodnú nepriehľadnú, lebo sa nám tam zdržovali asociáli a prispôbili si to na svoje seansy. Osadili sme teraz presklené zastávky, lebo ako náhle je niekde uzavretý, krytý, neviditeľný priestor, tak sa tam začnú diať takéto veci a normálni ľudia sa boja do zastávky aj vstúpiť. Zatiaľ sú takto vymenené dve zastávky – Pilná, Vrbina a na Mokradí sme premiestnili drevenú zastávku z Pilnej.

Dohromady obec zastrešuje osem autobusových zastávok – Vyšná otočka, Pilná, Vrbina, obecný úrad, Mokradí pred poštou, pred ZŠ, u Migrov a pred budovou CBA.

BRKO

Krásnou témou posledných dní je pre starostov tzv. BRKO, teda biologicky rozložiteľný komunálny odpad a kuchynský odpad. Ešte uvidíme, ako to s týmto druhom odpadu ešte nakoniec bude.

Samozrejme, že budeme postupovať aj v tomto prípade, ako bude potrebné.

Sme jedna z obcí okresu Ružomberok, ktorá už od minulého roka má pri každej nehnuteľnosti 5 košov, zberných nádob. Snažíme sa znížiť podiel TKO na najnižšiu možnú mieru. Každá domácnosť má zbernú nádobu na TKO, papier, sklo, plast a pribudol hneď kôš na biologicky rozložiteľný odpad. Zo začiatku sa tomu občania bránili, že majú svoje kompostoviská. Nakoniec si myslím, že aj im dobre padne, keď im v dvojtyždňových intervaloch vyvezieme trávu z pokosených záhrad, resp. buriny z polí, odpad zo zeleniny z ovocia. Toto už máme ošetrované. Z vlastných zdrojov sme si za zberným dvorom vytvorili malé kompostovisko do 100 ton, na ktoré sme dostali aj registračné číslo z OÚ v Ružomberku. Sú tam tri samostatné kóje, teraz zbierame do druhej a do tretej budeme zbierať budúci rok. V prvej máme už nasadené v hmote kalifornské dážďovky, ktoré papajú a rozkladajú biologicky rozložiteľný odpad, takže predpokladám, že o dva roky si ľudia budú môcť prísť nabráť krásneho humusu, krásnu čiernu zem, ktorá vznikne z uskladnenia biologicky rozložiteľného odpadu.

Kultúrne a spoločenské akcie sme odvolali

Vzhľadom na opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR sme sa tohto roku nemohli venovať kultúrnym akciám, lebo by to bolo v danom čase naozaj riskovaním so zdravím obyvateľov. Prísne opatrenia by sme určite aj zvládli, ale bolo by to s veľkým sebazaprením a pre ľudí by to už nebolo to pravé orechové. Tradičné Revúcke bryndzové halušky teda nemali tento rok pokračovanie, čiže 22. ročník sme neabsolvovali. Tiež tradičný výstup na Ploskú obec neorganizovala z rovnakých dôvodov. Na výstup išli súkromné osoby, aby vzdali hold pamiatke padlým hrdinom SNP. I keď mi to bolo veľmi ľúto, radšej som nešla, aby som nekomplikovala situáciu. S mojou osobou by sa to bralo ako akcia organizovaná obcou. Museli by sme robiť zoznamy účastníkov, pýtať kontaktné údaje, výstup organizovať v rúškach s dostatočnými odstupmi. Z tohto dôvodu sme to nechceli robiť. Jednotlivci nemusia dodržiavať opatrenia, ako by museli byť pri organizovaní výstupu obcou. Viem o kritike, je mi to ľúto, ak sa na rok zlepší situácia, tak si to vynahradíme.

Nezabudli sme na pamätný deň SNP, tento sme si uctili v úzkom kruhu členov SZPB a položili sme vence pred pomník padlých hrdinov v Strednej časti obce, pod kostolom.

Dva blesky spôsobili úradu aj obyvateľom škody

Popri všetkých rekonštrukčných prácach, kedy sa všade robí, stále niečo premiestňujeme a prerábame, tak sa nám ešte prihodila ďalšia „super vec“. Čo čert nechcel, z neede 6.9. na pondelok bola u nás búrka. Pred obecným úradom trafil blesk do stromu, odišiel nám z toho dôvodu server, časť výpočtovej techniky, je to teraz naozaj zaujímavé. Všetko treba robiť, naprávať, nemohli sme účtovať, vyberať dane, ... Nemôžeme robiť nič, pokiaľ nám technici nedodajú druhý server, ktorý nám bol prisľúbený vymeniť do týždňa.

Aby toho nebolo málo, druhý blesk sa trafil do priestoru pred budovu pošty. Tam bola prepušená dodávka elektriky v celej budove. Jedna búrka nám to tu pekne nabúrara. Okrem toho, že na obecnom úrade vypadla počítačová technika, tak v okolí prišli ľudia ku škodám na internetových zariadeniach, televízoroch a ďalších elektrospotrebičoch.

Povodne sme prežili aj vďaka preventívnym opatreniam

26. júna sa v celom ružomberskom okrese rozliali veľké privalové dažde. V spravodajstve si nás pomýlili s Liptovskými Sliačmi, asi preto, že sme tu mali už dve povodne za sebou (roky 2017 a 2018). Potom sme ale v spolupráci s Vodohospodárskym podni-

kom – Povodím Váhu, závodom v Ružomberku, urobili opatrenia. Vyčistili sa dve retenčné nádrže vytvorené vo vyšnej časti katastra nad obcou, odkiaľ pracovníci vyviezli mnohé Tatry nánosového materiálu. Pravdepodobne sme tak predchádzali vzniku povodní na našom území.

Toho 26. júna, zavčasu ráno, ma prebudil telefón, že či sme boli vytopení a treba k nám vyslať pomoc, nakoľko v tlačových správach bola vydaná správa, že Liptovské Revúce sú pod vodou. To si nás pomýlili so spomínanými Liptovskými Sliacmi. U nás sme našťastie nemali vytopenú ani jednu nehnuteľnosť, už počas večera sme videli, že hladina Revúcej kulminovala bez ohrozovania majetku občanov. Chcem sa teda poďakovať Povodiu Váhu za spoluprácu pri čistení retenčných nádrží. Opatrenia podnik vykonával od marca do júna tohto roku. Vďaka tomu sme nemuseli čeliť prívalovej vlne, ktorú zjemnili nádrže nad obcou.

Nové domy v areáli školy dostali zelenú

V blízkej budúcnosti sa chceme pustiť do realizácie IBV, ktorú spustíme v areáli školy. Obec pripraví radovú zástavbu 2+5 domov. Hneď pri vchode ku školskej kuchyni postavíme dva domy, nasledovať bude existujúci bytový dom a potom zase ďalších 5 nových domov. To je už rozrobená záležitosť. Pripravujeme na domy stavebné povolenia, keď budeme mať vyčíslené všetky náklady na realizáciu projektu, potom budeme jednotlivé pozemky predávať záujemcom o výstavbu aj s pripravenou projektovou dokumentáciou a stavebnými povoleniami. Do mesiaca by to malo byť všetko pripravené, územné konanie máme, pripravujeme stavebné, čakáme len na niektoré vyjadrovačky.

Druhá bytovka s nájomnými bytmi

Veľmi radi by sme sa chceli pustiť aj do výstavby druhého nájomného bytového domu. Chceme vytvoriť podmienky pre bývanie mladých rodín a udržať si ich tu. Požiadali by sme o výstavbu a realizáciu druhého bytového domu Štátny fond rozvoja bývania. Hľadáme vhodné pozemky, ktoré by sme od ľudí zakúpili nie z prostriedkov obce, vyplatilo by sa to cez úverovú záťaženosť Štátneho fondu rozvoja bývania, keďže majú túto možnosť realizácie od základov výstavby bytoviek. Čiže ráta sa aj s kúpou pozemkov pod nehnuteľnosťami. Máme záujem o výstavbu 16 bytového domu, ktorý by sme riešili ako pilotný v Pilnej. Jeho výstavbou a prevádzkou sme si uvedomili atraktivnosť takéhoto nájomného bý-

vania pre mladých. Náklady na bývanie v týchto domoch vrátane splácania úveru nie sú až také veľké, nájomcovi a sú spokojní. Je to perspektívna forma bývania do budúcnosti.

Radosť zo získaných malých projektov.

V júli tohto roku sme získali podporu z Fondu na podporu umenia vo výške 2000 Eur, ktoré použijeme na nákup knižného fondu pre deti a dospelých do našej obecnej knižnice. Sama sa tomu veľmi teším, pretože pri všetkých pracovných povinnostiach a aj domácich prácach si rada prečítam zaujímavé knihy. Vôňa novej knihy "knihomola" akým som, vie veľmi očariť. Knihy sú relax a zároveň Vám umožňujú pomocou fantázie utiecť od reality všedných dní. Budem veľmi rada, ak čaro kníh objaví čo najviac ľudí.

Na prelome ročných období jar-leto sa nám konečne podarilo realizovať Revitalizáciu verejného priestranstva pred bytovým domom v Pilnej. Na výsadbu stromov v obci a výsadbu predzáhradky pred bytovkou sme získali dotáciu z Mondy SCP vo výške 3000 Eur. Časť stromov sme vysadili v Malej Tureckej a v záhrade vedľa pošty. Bylinky, trvalky si našli miesto na mieste pred bytovkou.

Časť vysporiadaných pozemkov

Počas tohto roku sa nám postupne darí majetkovo-právne si vysporiadať pozemky pod obecnými budovami. Okrem rekonštrukcie hasičských zbrojníc sa nám konečne podarilo dostať do vlastníctva obce aj pozemky pod samotnými stavbami, ktoré nám prešli prevodom zo SPF a časť sme vykúpili od občanov z Liptovských Revúc, ktorým touto cestou chcem poďakovať za spoluprácu a ústretovosť.

Práce je veľa, plánov ešte viac, len dúfam, že energia a chuť do práce nestratíme..... :D

Zmeny vývozných dní zmesového komunálneho odpadu

Obec Liptovské Revúce

Pôvodný vývozný deň	Nový vývozný deň
Štvrtok	Piatok
8.10.2020	16.10.2020
22.10.2020	30.10.2020
5.11.2020	13.11.2020
19.11.2020	27.11.2020
3.12.2020	11.12.2020
17.12.2020	25.12.2020

Zmeny vývozných dní separovaného odpadu

Obec Liptovské Revúce

Pôvodný vývozný deň	Nový vývozný deň
Pondelok	Štvrtok
19.10.2020	22.10.2020
16.11.2020	19.11.2020
14.12.2020	17.12.2020

Vydáva: Obecný úrad Liptovské Revúce, IČO: 00315478, 2 krát ročne, bezplatne. ISSN 1339-3979, Vedúci redaktor: Mgr. Jana Šimová, Redakčná rada: Mgr. Jana Šimová, Ľudmila Kurillová, Mgr. Edita Hromadová: EV 5858/19. Uvedené názory sa nemusia zhodovať so stanoviskom redakcie. Vyhradzujeme si právo na výber, krátenie a redakčnú úpravu príspevkov. Príspevky čitateľov, ktorí nesúhlasia so zverejnením plného mena nezaraďujeme. Adresa: Obecný úrad Liptovské Revúce, Stredná 386, e-mail: obec@liptovskerevuce.sk. Tlač a grafické spracovanie: Tlačiareň Vrabel, Aleja slobody 1900, 02601 Dolný Kubín, tel./fax: 043/586 42 12, mobil: 0905/ 392 206, e-mail: vrabel@vrabel.sk